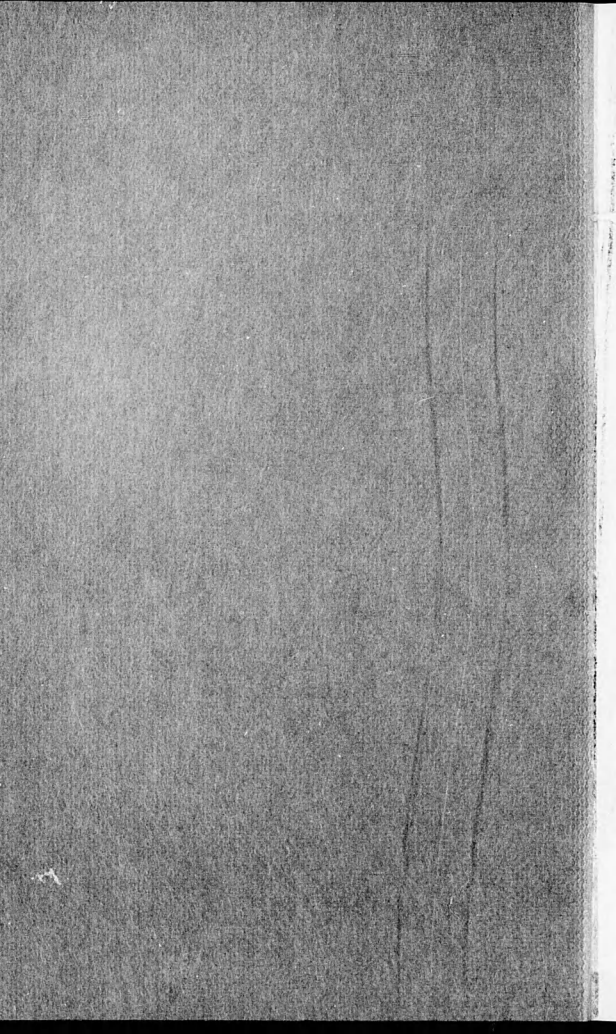

1914

291

OVER HET
INTREDEN IN EEN KLOOSTER

GEVOELENS

VAN DEN

H. THOMAS VAN AQUINE

EN DEN

H. ALPHONSUS MARIA DE LIGUORI

Vertaald en vrij bewerkt door

den Eerw. Pater J. BROUWER

REDEMPTORIST

LUIK

H. DESSAIN, DRUKKER.

's BOSCH

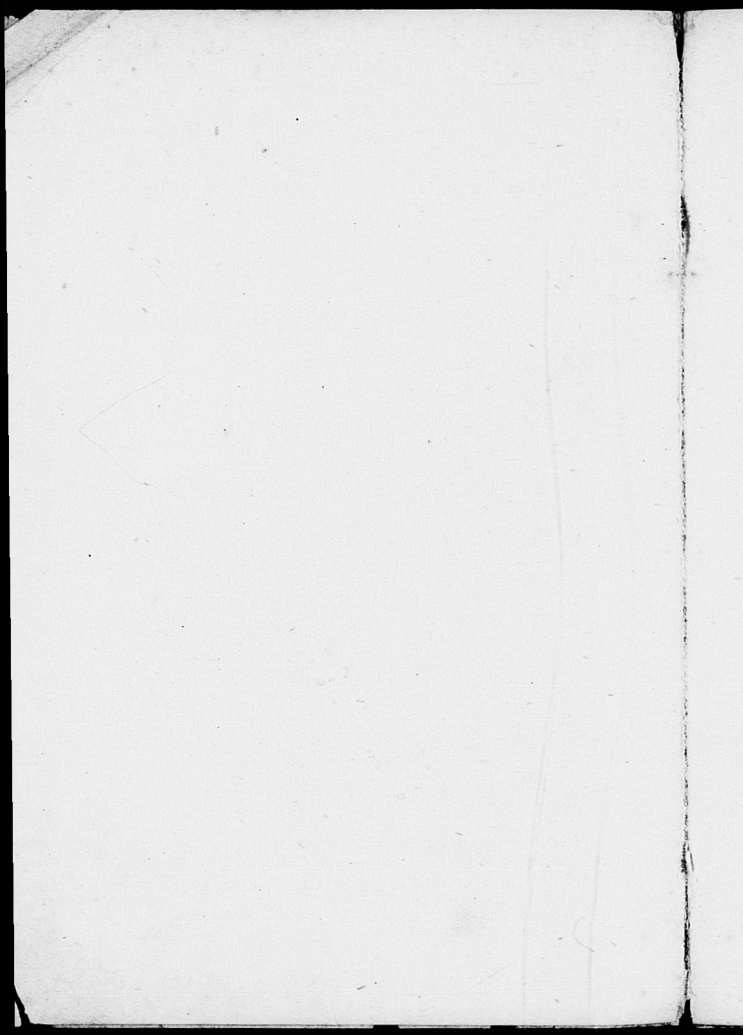
W. VAN GULICK, BOEKH.

Jak 45

OVER

HET INTREDEN IN EEN KLOOSTER

VAK

45

No. 291

OVER HET

INTREDEN IN EEN KLOOSTER

GEVOELENS

VAN DEN

H. THOMAS VAN AQUINE

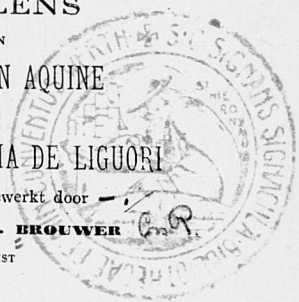
EN DEN

H. ALPHONSUS MARIA DE LIGUORI

Vertaald en vrij bewerkt door

den Eerw. Pater J. BROUWER

REDEMPTORIST

Bibliotheek
MINDERBROEDERS
WEERT.

LUIK

H. DESSAIN, DRUKKER.

's BOSCH

W. VAN GULICK, BOEKH.

1881

GOEDKEURINGEN.

Door onzen Hoogwaardigen Pater Generaal, NICOLAUS MAURON, daartoe gemachtigd, staan wij toe, dat het werkje : *Over het intreden in een klooster, gevoelens van den H. Thomas van Aquine en den H. Alphonsus Maria de Liguori*, vertaald en vrij bewerkt door den Eerw. Pater J. Brouwer, gedrukt worde.

Amsterdam, 2 Aug. 1881

P. OOMEN, C. S. S. R.
SUP. PROV. HOLL.

Imprimatur.

Leodii, 30 Augustii 1881.

J.-C. WARBLINGS, Vic.-GEN.

INLEIDING.

God wil in zijne oneindige goedheid dat allen zalig worden; niet voor allen echter is dezelfde weg bepaald. Gelijk Hij in den hemel verschillende trappen van glorie voor zijne Heiligen schiep, zegt de H. Alphonsus Maria de Liguori, zoo heeft Hij op aarde verschillende levensstanden ingesteld, die als zoovele onderscheidene wegen zijn, welke ten hemel leiden. — En zelfs de keuze dier staten is voor den mensch niet willekeurig; neen, God zelf heeft voor eenieder onzer den staat uitgekozen, waarin Hij wil, dat men zijne zaligheid bewerkt. *Ordine suo*, zegt de H. Cypria-

nus, *non nostro arbitrio, virtus Sancti Spiritus ministratur* ¹: « Volgens de orde der Goddelijke Voorzienigheid en niet volgens onzen wil, worden de gaven des H. Geestes geschonken. » Vandaar dat de H. Paulus ons vermaant: Eenieder heeft zijne eigene gave van God; *unusquisque proprium donum habet ex Deo*, ² en dit beteekent, volgens den geleerden Cornelius a Lapide ³, dat de Heer aan iedereen, ofschoon Hij hem om de verdienstelijkheid der daad in de keuze vrijlaat, zijne roeping schenkt en den staat heeft vastgesteld, waarin Hij hem wil zalig maken. Voor den eene heeft God dus besloten, dat hij zal huwen; voor een ander, dat hij wel in de wereld maar toch in den ongehuwden staat moet leven; voor een derde, dat hij het kloosterleven moet omhelzen... En naarmate God in zijne eeuwige raadsbesluiten heeft

(1) De Sing. cler. cap. IX. n. 43. — (2) I. Cor. VII. 7.
— (3) Comment. in h. l.

vastgesteld, naar die mate ook roept Hij den mensch door allerlei middelen tot zijn levensstaat, naar die mate ook deelt Hij zijne genaden uit, en voert hem eindelijk tot de hemelsche glorie. ¹

Helaas ! in de wereld begrijpt men al zeer weinig van het gewicht dezer roeping ; men beschouwt den levensstaat als een onverschillige zaak ; ja wat meer is, men tracht door allerlei middelen den volmaaktsten der drie, *den kloosterstaat*, als weg te cijferen. Hier worden kloosterlingen en religieuzen door het wettig gezag, dat toch alle macht van God ontving, wreedaardig van hunne goederen beroofd en uit het land gebannen ; ginds worden zij ja toegelaten, maar gehoond en veracht, en als het uitvaagsel des volks behandeld ; op een andere plaats ziet men hen met minachting aan en roept

(1) Rom. VIII. 30. Quos prædestinavit, hos et vocavit ; et quos vocavit, hos et justificavit ; quos autem justificavit, illos et glorificavit.

hen al spottend na : *die dwazen!* — Is het wonder, dat bij zulke omstandigheden somwijlen, ja dikwijls, goede katholieken verkeerde meeningen zijn toegedaan omtrent het leven der kloosterlingen, omtrent de roeping tot den religieuzen staat ; dat de plichten, welke daaromtrent én de geroepene én zijne ouders te vervullen hebben, worden veronachtzaamd ; ja, dat sommige ouders, door wereldsche begrippen misleid, met list en geweld hunne kinderen van den kloosterstaat durven afbrengen ? — Wat het gevolg is van dit alles, ligt voor de hand : tallooze roepingen gaan verloren ; tallooze zielen lijden daarvoor een ontzaglijk nadeel én hier én in de eeuwigheid.

Terwijl ik hierover nadacht, kwam mij als bij toeval een klein werkje in handen, in 1864 te Parijs uitgegeven en getiteld : *Sentiments de St-Thomas d'Aquin et de St-Alphonse de Liguori sur l'entrée en*

Religion. ' Ik las en herlas het. Waarlijk, ik moest het met den anoniemen schrijver bekennen : dat werkje scheen mij een machtig geneesmiddel toe tegen die ongelukkige dwalingen van onzen tijd. Mijn besluit was dan ook spoedig genomen. Met de oorspronkelijke bronnen in de hand, besloot ik het in het Hollandsch te bewerken, er hier en daar nog eenige gevoelens bij te voegen en het aldus, vermeerderd en gewijzigd, uit te geven.

Wie toch zou men in deze allergewichtigste zaak tot betere wegwijzers kunnen kiezen dan die twee groote lichten, welke én door hun wijsheid, én door hunne ondervinding, én door hun allerheiligst leven, de wereld zoozeer verlicht hebben? Wie beter dan een H. Thomas van Aquine, dan een H. Alphonsus Maria de Liguori? Zij immers hebben den lof van alle Pausen,

(1) Gevoelens van den H. Thomas van Aquine en den H. Alphonsus de Liguori over het intreden in een klooster.

van de geheele Kerk weggedragen ; zij, door haar als Kerkleeraars op den kandelaaar geplaatst, moeten ten eeuwigen dage door hunne geschriften ons voorlichten.

Laten wij, om des te beter het gezag te kennen, dat deze twee heiligen in Gods Kerk verkregen hebben, slechts het oordeel vernemen van onzen veelgeliefden H. Vader Leo XIII.

« De H. Thomas van Aquine, » zoo schrijft Hij, (in zijne Encycliek « *Aeterni Patris* » van den 4 Aug. 1879), moet als aller prins en meester onder de leeraars genoemd.... met volle recht als eene bijzondere verdediger der katholieke Kerk en als haar sieraad beschouwd worden. — Hij, begaafd met een leerzaam en scherp verstand, met een bewonderenswaardig scherp en getrouw geheugen, onberispelijk van levenswandel, de waarheid alleen liefhebbende, overrijk in goddelijke en menschelijke wetenschap, heeft, even

als de zon, de geheele aarde met den gloed zijner deugden gekoesterd en met den glans zijner leer vervuld. »

En nadat Z. H. heeft aangegeven, hoe alle mannen, die zich in vroegere eeuwen door geleerdheid onderscheiden hebben, zich van de leer van den H. Thomas als doordrongen; hoe alle grondleggers en wetgevers van kloosterorden hunnen geestelijken broeders voorschreven hem zoo nauwkeurig mogelijk te bestudeeren; hoe in de eertijds zoo bloeiende scholen en academies der wereld Thomas als vorst heerschte in zijn eigen Rijk; gaat Hij aldus voort:

« Maar, wat van hooger waarde is, de Pausen, onze voorgangers, hebben aan de wijsheid van Thomas van Aquine den hoogsten lof toegezwaaid en er het vereerendst getuigenis van afgelegd. Clemens VI, ¹ Nicolaas V, ² Benedictus XIII ³ en

(1) Bulla. *In Ordine*. — (2) Breve *ad FF Ord. Præd.* van het jaar 1451. — (3) Bulla. *Pretiosus*.

anderen getuigen, dat door zijne wonderbare leer de algemeene Kerk wordt opge-
luisterd; de H. Pius V¹ erkent, dat door die-
zelfde leer alle ketterijen beschaamd, over-
wonnen en uiteengejaagd worden, en de
geheele wereld telken dage van verpestende
dwalingen wordt bevrijd; anderen beves-
tigen met Clemens VII, ² dat uit zijn
geschriften de rijkste weldaden voor de
geheele Kerk zijn gevloeid, en dat men aan
Hem dezelfde eer verschuldigd is, die aan
de voornaamste kerkleeraren: Gregorius,
Ambrosius, Augustinus en Hieronymus
bewezen wordt; nog anderen eindelijk
hebben niet gearzeld den H. Thomas aan
Hoogescholen en Academiën als toonbeeld
en meester voor te stellen, dien zij met
zekeren tred kunnen volgen. Onder dit
opzicht schijnen de woorden, welke de
zalige Urbanus V tot de Academies van
Toulouse richtte, zeer vermeldenswaar-

(1) Bulla. *Mirabilis*. — (2) Bulla. *Verbo Dei*.

dig : « *Wij willen en leggen u bij den inhoud van dit schrijven de verplichting op, om de leer van den gelukzaligen Thomas als eene rechtzinnige en katholieke leer te volgen, en u te beijveren haar uit al uwe krachten te verbreiden.* » ¹ Dit voorbeeld van Urbánus heeft Innocentius XII ² tegenover de Universiteit van Leuven en Benedictus XIII ³ tegenover het Collegie van den H. Dionysius te Grenada gevolgd. — Op deze uitspraken der Pausen over Thomas van Aquine laten wij hier als bekroning het getuigenis van Innocentius VI volgen : « *Zijne(Thomas) leer heeft vóór alle andere, met uitzondering van de canonieke, de juiste keuze der woorden, de passende vorm der uitdrukking, de waarheid der gevoelens zóó, DAT ZIJ, DIE HAAR VOLGEN, NOOIT BEVONDEN WORDEN VAN HET PAD DER WAARHEID AFGEWOKEN TE ZIJN, en die haar*

(1) Const. 5^a, 3 Aug. 1368 *ad Cancell. Univ. Tolos.* —

(2) *Litt. in form. Brev.* 6 Febr. 1694. — (3) *Litt. in form. Brev.* 21 Aug. 1752.

bestrijden, altijd zijn verdacht geweest van dwaling. » ¹

En aan het einde van de Encycliek :
« Wij vermanen u allen, Eerw. Broeders, zoo dringend mogelijk, de gulden wijsheid van den H. Thomas te herstellen, en zoo wijd mogelijk te verbreiden, *en dit wel tot bescherming en opluistering van het katholieke geloof, tot heil der maatschappij, tot bevordering van alle wetenschappen. »*

Zie daar het oordeel van den Paus over den H. Thomas van Aquine, wiens uitspraken over het kloosterleven alhier worden weèrgegeven. En wat den H. Alphonsus Maria de Liguori betreft, wiens gevoelens zich naast die van den engelachtigen Leeraar bevinden ; het is niet noodig daaromtrent de lofzuigen weer te geven der tien Pausen, die tijdens óf na het leven van mijn H. Stichter hebben geregeerd ; niet noodig te herhalen, hoe men zijne

(1) *Serm. de S. Thom.*

meeningen in al de HH. Congregatiën van Rome eerbiedigt. Zij ons ook omtrent dezen heiligen Kerkleeraar de getuigenis van Leo XIII voldoende.

Den 28 Aug. 1879, in dezelfde maand dat de Paus de Encyclick over den H. Thomas van Aquine deed verschijnen, zond Z. H. aan de EE. P. P. Dujardin en Jacques, die eene fransche vertaling der ascetische en dogmatische werken van den H. Alphonsus hadden uitgegeven, een brief van gelukwensching. ¹ Welnu in dezen brief spreekt Z. H. aldus zijn oordeel over de werken van den H. Alphonsus uit :

« Al zijn de geschriften van den H. Kerkleeraar Alphonsus Maria de Liguori, reeds tot het grootste nut en voordeel der christenheid over de gansche wereld verspreid, toch is het wenschelijk, dat zij nog immer meer algemeen worden en in aller

(1) Men zie de *Katholiek*, 77 deel. bladz. 50 en volg.

handen komen. Hij trouwens heeft op uitstekende wijze de kunst verstaan, de katholieke waarheden voor aller verstand begrijpelijk te maken, heeft voorzien in eene zedeleer, welke voor allen toepasselijk is, heeft op wonderbare wijze de godsvrucht in allen opgewekt, en aan hen, die in den donkeren nacht der wereld rondwalen, den weg aangewezen, langs welken zij de macht der duisternissen ontkomen, tot het licht en het rijk Gods kunnen overgaan. »

Als de Paus vervolgens in het kort heeft opgeteld wat die H. Kerkleeraar door zijne geschriften gedaan heeft, gaat hij verder met de woorden van zijn voorganger, den onvergetelijken Pius IX z. g : « In waarheid, het kan alom verkondigd worden, dat er geen enkele dwaling in deze tijden is, of zij werd, ten minste grootendeels, door den H. Alphonsus bestreden. » En een weinig verder : « Bij

dat alles is dit vooral vermeldenswaardig: het is na een ijverig onderzoek duidelijk gebleken, dat zijne werken, ofschoon zij zeer talrijk zijn, door alle geloovigen zonder eenigen aanstoot kunnen gelezen worden. » Dan wenscht hij de vertalers geluk met hetgeen zij ondernomen hebben, ja doet dit aan zich zelve en wel uit dien hoofde, « omdat de H. Schrijver er zich op beroemt, zeer dikwijls de leer van den Engel der school in zijne geschriften gevolgd te hebben; zoo vloeit derhalve uit die nederige onderwerping van dien nieuweren kerkleeraar, aan de leer van den H. Thomas eene nieuwe lof en glorie toe. »

Ziedaar de getuigenis des Pausen omtrent de twee groote kerkleeraars, wier gevoelens hier worden weergegeven.

Maar wat was vooral de reden, welke mij deed besluiten de uitgave van dit boekje te verhaasten? — Het was de aan-

sporende wensch van Z. H. Leo XIII aan het Christen volk, om het kloosterlijk leven te omhelzen.

Toen Z. H. toch op 1sten Jan. 1. l. twee besluiten goedkeurde in zake der heiligverklaring van twee zalige kloosterlingen n. l. den Gelukz. Jan-Baptist der Ontvan-genis en den Eerbiedw. Dienaar Gods Franciscus Comacho, prees hij op bijzondere wijze *de geestelijke Orden aan*. « Zie-daar, » riep hij uit, « wat de geestelijke Orden zijn, tegen welke men heden zulk een wreede vervolging verwekt!.. Ziedaar hoe weldoende de Kerk is, en hoe zij er op uit is, hulp aan te brengen aan alle menschelijke ellenden!.. Ofschoon zij immer door de wereld vervolgd wordt, houdt zij niet op, door middel der religieuzen, de schatten der liefde over de menschen uit te storten. »

« Mogen », zoo vervolgde hij, « de glorievolle overblijfselen van zulke groote

strijders der Kerk, mogen de schitterende voorbeelden van zoo groote helden, uit de kloosters te voorschijn getreden, den *eerbied* en de *liefde* voor de Kerk en voor die *zoo weldoende instellingen* verdubbelen! Mogen de heldhaftige deugden en het bewonderenswaardig leven van deze twee getrouwe dienaren *het Christenvolk 't edelmoedig voornemen ingeven, hen op hunnen weg te volgen!* »

Zou de uitgave van dit boekje iets tot de vervulling van dien geuiten wensch bijdragen, dan ook is het verlangen vervuld van

DEN VERTALER.

Roermond, Kapel in 't Zand.

Feestdag van den H. Paulus van het Kruis, 1881.

H

L

S

C

-

L

L

8

V

8

1

GEVOELENS

VAN DEN

H. THOMAS VAN AQUINE EN DEN H. ALPHONSUS
MARIA DE LIGUORI

OVER HET INTREDEN IN EEN KLOOSTER.

§ I. Is het goed in eene Orde te treden?

Volgens den H. Thomas van Aquine ¹ is het intreden in een klooster zoo verdienstelijk, dat het hem, die deze daad verricht, de vergiffenis van al zijne zonden verwerft. — Ziehier zijne eigene woorden: « Men kan redelijker wijze zeggen, dat, als men het religieuze leven intreedt, men de vergiffenis van al zijne zonden verkrijgt; want, als eenige aalmoezen den zondaar genoeg zijn om te voldoen voor zijne misdaden, volgens het woord van Daniël: ²

(1) 2. 2. q. 189. a. 3. ad III^m. — (2) IV. 24.

Koop uwe zonden af door aalmoezen : Peccata tua eleemosynis redime; dan moet het voor de vergiffenis van alle zonden nog veel meer voldoende zijn, als iemand zich geheel en al aan den dienst van God verbindt, door in een klooster te treden. Volgens hetgeen de Decretalen ¹ ons dan ook leeren, gaat deze daad alle soort van voldoening te boven, zelfs die der publieke boetedoening, gelijk het brandoffer het zoenoffer overtreft, zooals ons de H. Gregorius leert. ² Vandaar dan ook de leer in de levens der Vaders, dat hij, die het religieuze leven omhelst, dezelfde genade ontvangt, welke het H. Doopsel ons geeft.

De H. Alphonsus Maria spreekt in dezelfde bewoordingen : — « De Apostel, verzekert ons, dat de eeuwige Vader alleen hen voor het rijk der hemelen heeft voorbestemd, die hun leven aan dat van

(1) Decr. XXXIII q. 1. cap. *Admonere*. — (2) Super Ezech. IIom. XX ad med.

het vleeschgeworden Woord gelijkvormig maken : *Quos præscivit et prædestinavit conformes fieri imaginis Filii sui* (Rom. VIII. 29). Wat moet dan niet het geluk van de religieuzen zijn, welke zekerheid moeten zij niet bezitten, van naar den hemel te gaan, als zij zien, dat God hen geroepen heeft, tot dien levensstaat, welke hen het meest nabij het leven van Jezus Christus brengt.» ¹ « Het groote middel des heils, hetwelk men in eene kloosterorde vindt, is, dat men er immer de eeuwige waarheden overweegt. En doet men dit, men zal het leven der genade bewaren : *Memorare novissima tua, et in æternum non peccabis* (Eccli. VII, 40). ² »— De H. Bernardus heeft dus wel groot gelijk als hij uitroept, sprekende over den religieuzen staat : *O vita segura, ubi absque formidine mors expectatur, imo et exop-*

(1) *Considerazioni allo stato religioso*. XII. Wij gebruiken *Opere di S. Alfonso Maria*. Torino 1877. aldaar vol. IV. Pag. 428. — (2) *Cons.* I. vol. IV. Pag. 413.

tatur cum dulcedine et accipitur cum devotione! ¹ O gelukkig leven, waar men zonder vrees den dood afwacht, ja hem zelfs wenscht en met liefde ontvangt! ² — « Neen, Gods beloften kunnen niet falen; welnu de Heer heeft aan al degenen, die voor zijn naam aan zijne ouders en goederen verzaakt, hier het honderdvoud en hierna het eeuwig leven in den hemel beloofd. *Omnis qui reliquerit domum vel fratres, aut sorores, aut patrem aut matrem.... aut agros, propter nomen meum, centuplum accipiet et vitam æternam possidebit.* (Math. XIX. 29). ³ »—Ziedaar hoe deze H. Kerkleeraar in korte woorden ons de verdienstelijkheid van het intreden in eene kloosterorde doet begrijpen.

En om die verdienstelijkheid nog meer te doen kennen, geeft hij vervolgens zeer vele voorbeelden van de vreugde, die ijve-

(1) Ad mil. T. C. I. — (2) Cons. II. vol. IV. Pag. 415.
— (3) Cons. VI. vol. IV. Pag. 419.

rige kloosterlingen bezitten. — « De H. Scolastica, zoo verhaalt hij, zeide dikwijls, dat de geheele wereld het klooster zou willen intreden, als zij het geluk begreep, dat goede religieuzen genieten ; en de H. Maria Magdalena de Pazzi, dat men de kloosters zou bestormen om er in te treden.... De Gelukz. Seraphinus d'Ascoli, een eenvoudig Capucijner-broeder, wilde geen vingerbreed van zijn koord geven voor al de koninkrijken der aarde.... O voorzeker, een goed kloosterling is er wel ver af om een of anderen prins der aarde, die over macht, rijkdommen en eerampten beschikt, te benijden; volgaarne laat hij hem zijne schatten en roept met den H. Paulinus uit : « Jezus Christus is geheel mijn rijk, Hij al mijne glorie : *Sibi habeant divitias suas divites, sibi regna sua reges ; nobis gloria et possessio et regnum Christus est.* » (Ep. ad Aprum),¹

(1) Cons. VI. vol. IV. Pag. 420.

Maar, zegt men wat zou er van de wereld worden, zoo allen, die deugzaam zijn en die in hunne omgeving een onmetelijk goed kunnen doen, zoo als wereldlijke priesters, overheidspersonen, huisvaders enz., de wereld verlieten en zich in kloosters opsloten? — De H. Thomas stelt ons deze vraag.¹ Hij haalt daartoe de woorden van den H. Hieronymus² aan: *Si omnes se clauserint*, als allen zich opsloten, wie zou dan de zielen der menschen zalig maken? *Quis saeculares homines lucrifaciet?* En hij antwoordt met eenige andere woorden van denzelfden Kerkvader: *Rara est virtus, nec a pluribus appetitur*: vrees niet, geloof niet, dat allen u zullen volgen; die volmaakte deugd is zeldzaam, en klein is het getal dergenen die haar zoeken te bereiken. » Daarna besluit hij zelf aldus: *Patet ergo quod hic*

(1) 2. 2. Q. 189. a 7. ad II^m. — (2) Contr. Vigil. C. VI. in princ.

timor stultus est : puta, si quis timeret haurire aquam, ne fluvius deficeret. Bij gevolg is die vrees zonder grond ; zij gelijkt aan die van een dorstigen mensch, die geen water durft nemen uit eene breede rivier, uit vrees, dat als alle menschen zoo deden, de rivier zou ophouden te vloeien.

§ 2. Welke zijn de teekenen, waaraan men kan kennen, dat men waarlijk geroepen is tot het kloosterleven ?

De H. Alphonsus antwoordt met de woorden van den H. Kerkleeraar Francisus van Sales : ¹ — « Om een teeken tot ware roeping te hebben, wordt niet gevorderd, dat men dezelve zonder ophouden *gevoelt* ; het is genoeg, dat men ze met *de rede* blijft zien. Bijgevolg moet men niet meenen, dat de roeping valsch is, als iemand, vóór hij de wereld verlaat, niet

(1) Vrais Entret. XVII.

meer die gevoelige aanprikkelingen heeft, welke hem in den beginne voortdreven, noch ook omdat hij zelfs afkeer en verkoe-ling gevoelt, welke hem er toe aanzetten te wankelen, daar hij zich inbeeldt dat alles verloren is; het is voldoende, dat zijn wil bereid zij aan de goddelijke roeping te gehoorzamen; het is zelfs genoeg, dat hem slechts eene geringe neiging bijblijft.

« Om te weten, of het Gods wil is, dat men het kloosterleven aanneemt, behoeft men niet te wachten, totdat Hij op eene gevoelige wijze tot ons spreekt, of eenen Engel van den hemel zendt, om zijnen wil kenbaar te maken. Ook is het niet noodig, een onderzoek te doorstaan van tien of twaalf geleerden, om te weten of de inge-ving goed of slecht is; of men ze moet volgen ja dan neen: men moet slechts op de eerste ingeving acht slaan en daar-mede meêwerken, en vervolgens behoeft men er zich niet moede over te maken, als

er later ook tegenzin en verkoeling jegens die ingevingen ontstaan ; want, als men aldus heeft gehandeld, zal God ook alles tot zijne glorië doen uitvallen. »

« Mat u niet af, zoo gaat Alphonsus verder, met te onderzoeken van waar de ingeving komt ; God toch heeft verschillende middelen om zijne dienaars te roepen. Nu eens bedient Hij zich van eene preek, dan van het lezen van goede boeken. Eenigen worden geroepen door het hooren van de woorden des Evangelies, gelijk een H. Franciscus van Assisië en een H. Antonius van Padua ; anderen door kruisen, tegenspoed en lijden, die hun in de wereld overkwamen en den spoorslag gaven om haar te verlaten. En ofschoon dezulken dikwijls tot God geraakten uit haat en afkeer tegen de wereld, gaven zij zich niettemin grootmoedig aan God over ; ja klommen niet zelden tot een hooger trap van heiligheid, dan anderen, die door

eene oogenschijnlijk duidelijker roeping het klooster binnen traden. »¹

Wil men nog iets klaarders? Welnu op eene andere plaats geeft de H. Kerkleeraar drie teekenen van een ware roeping :

1° Men moet zich een goed doel voorstellen, zooals zijn : zich uit de gevaren der wereld verwijderen ; zekerder zijne zaligheid bewerken ; zich meer onverdeeld aan God geven, enz.

2° Men moet geen stellig beletsel tot het intreden hebben, zooals : gebrek aan gezondheid of talenten (voor zoover deze noodig zijn), of ouders, die in tijdelijken nood verkeeren :² zaken, welke men alle aan de overste met de meeste juistheid en de grootste oprechtheid moet bloot leggen.

(1) *Avvisi spettanti alla Voc. rel. § 1. Vol. IV. Pag. 399.* — (2) *Zware of uiterste nood* ; want tijdelijke nood, die meer gemeen is (*necessitas communis*), is niet voldoende om het intreden te beletten, gelijk wij in § 10 zullen aantonen. —

3° Men moet aangenomen worden door den overste van het klooster.

§ 3. Is het prijzenswaardig in een Orde te treden, zonder den raad van velen ingewonnen, en zonder langen tijd overdacht te hebben?

De H. Thomas stelt zich deze vraag met dezelfde woorden in een der artikelen zijner *Summa*.¹ Zijn antwoord is klaar en duidelijk: — « Een langdurig overleg, zegt hij, » en de raad van velen worden vereischt in groote twijfelachtige zaken *in magnis dubiis*, zooals Aristoteles zegt. In zaken echter, die zeker en duidelijk zijn, is het niet noodig den raad van anderen in te winnen. Welnu, als er van het intreden in een klooster sprake is, kan men drie zaken in overweging nemen: *Allereerst*, die daad zelf in zich beschouwd; deze nu, het is geheel

(1) 2. 2. Q. 181. Art. 10. (2) In III. Ethic. c. III.

en al zeker, is een beter goed: *melius bonum*: ¹ en zoo iemand daaraan twijfelt, doet hij, wat hem betreft, onrecht aan Christus zelven, die ons dien raad geeft: *derogat Christo, qui hoc consilium dedit*. Vandaar zegt dan ook de H. Augustinus: « Het Oosten d. i. Christus, roept u, en gij luistert naar het Westen, d. i. naar een sterfelijken mensch, die aan dwaling onderworpen is. ²

« *Vervolgens* kan men het intreden in een klooster beschouwen met betrekking tot de krachten van dengene, welke dien staat wil omhelzen; en ook onder dit opzicht is er geen reden tot twijfel of onzekerheid: daar zij toch, die het kloosterleven beginnen, niet steunen op eigen kracht, maar op de hulp der goddelijke Almacht, volgens de woorden van Isaias ³

(1) *Een beter goed*: beter n. l. dan het tegenovergestelde d. i. het niet intreden in een klooster. — (2) *Vocat te Oriens, id est Christus, et tu attendis Occidentem i. e. ad hominem mortalem, et errare potentem* (in lib. de Verb. Dom. Serm. VII. Cap. II. parum a princ.). (3) XI. 31.

Qui sperant in Domino, mutabunt fortitudinem, assument pennas, sicut aquilæ, current, et non laborabunt, ambulabunt et non deficient : Die op den Heer hopen veranderen van kracht ; zij zullen vleugelen nemen als van eenen arend, loopen zullen zij zonder moeite, wandelen en niet bezwijken. » Zoo er echter eenig bijzonder beletsel mocht zijn (bijv. lichamelijke zwakheid, schulden of iets dergelijks), dan moet men raadplegen en wel met hen, van wie men verhoppen kan, dat zij ons van dienst zullen zijn en niet beletten, *cum iis de quibus speratur quod prosint et non impediunt*..... En die raadpleging zelve moet niet eens langdurig zijn. Neen, dat is niet noodig. De H. Hieronymus zegt : « Haast u, bid ik u, en kap het koord liever door, dan dat gij het ontknoopt : *funem magis præscinde quam solve.* » ¹

« Ten derde kan men de wijze, waarop

(1) Epist. ad Paulin. C. III.

men het klooster moet intreden, beschouwen, en de Orde, welke men kiezen moet; welnu, in deze punten kan men insgelijks den raad van hen, die u niet tegenwerken inwinnen: *cum his, qui te non impediunt.* » ¹

Ziehier wat verder de H. Alphonsus Maria zegt: « Wie zich niet in groot gevaar wil stellen van eeuwig verloren te gaan, moet gehoorzamen en terstond gehoorzamen, als God hem tot een meer volmaakten staat roept.... » ² « Gods licht schijnt niet immer, maar slechts als in het voorbijgaan; en daarom zegt de H. Thomas van Aquine, dat men de roeping tot het volmaakte leven *zoo spoedig mogelijk* moet ten uitvoer brengen: *quanto citius.* » ³

« Men zegt in de wereld, als er spraak is van den religieuzen staat te omhelzen, dat men zich langen tijd moet bedenken; men behoort zich te verzekeren, zegt men,

(1) 2. 2. Q. 181. A. 40. — (2) Avvisi. § 1. Vol. IV. Pag. 398. — (3) Avvisi. § 1. Vol. IV. Pag. 398.

dat de roeping van God en niet van den duivel komt. Maar zoo spreekt men niet, als het een of andere waardigheid in de wereld geldt, die toch immer met zoovele gevaren vergezeld gaat. Dan zegt men niet, dat men vele beproevingen noodig heeft om zich te overtuigen, dat de roeping waarlijk van God komt.

« De Heiligen echter spraken eene andere taal. De H. Thomas zegt : zoo ook de roeping tot het kloosterleven van den duivel kwam, dan nog zou men dezelve moeten omhelzen, als zijnde een *goede raad*, ofschoon door een vijand gegeven. ¹ De H. Joannes Chrysostomus, door den H. Thomas aangehaald, zegt, dat God, als Hij deze roeping geeft, niet wil, dat wij een oogenblik aarzelen met door te tasten. ² En

(1) In opusc. *contra pestiferam etc.* C. X.: Men zie de verdere verklaring in den volgende paragraaf. Men kan ook hierbij vergelijken *Revue Théol.* T. 7. Pag. 315 et Seq.

(2) Hom. XIV in Matth. Talein obedientiam Christus quaerit a nobis, ut neque instanti temporis moremur.

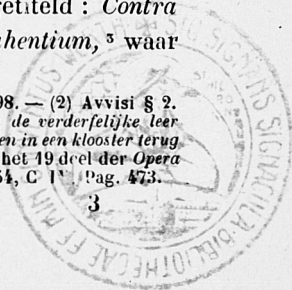
waarom dat ? Omdat God behagen schept in dengene, die zonder verwijl gehoorzaamt, en Hij hem met volle handen zijnen rijksten zegen geeft. Alle uitstel daarentegen om te gehoorzamen mishaaft aan God ; voor den trage houdt Hij zijne handen gesloten en weigert Hij zijn licht, zoodat deze moeielijk zijne roeping voltrekken, ja veeleer verliezen zal. Daarom dan ook zegt de H. Joannes Chrysostomus, dat de duivel, zoo het hem niet gelukt, iemand geheel en al van zijn voornemen af te brengen, ten minste zijn best doet hem tot uitstel te brengen ; en kan hij slechts één dag, één enkel uur machtig worden, dan heeft hij reeds eene groote winst gedaan. Na dien dag toch of na dat uur komt eene andere gelegenheid, waarin het hem minder moeielijk zal vallen tijd te winnen, totdat eindelijk hij, die waarlijk geroepen was, zwakker en zwakker wordt, zich minder door de genade voelt

aangezet, en dan als een lafaard bezwijkt en zijne roeping laat varen. » ¹

En wat het inwinnen van veler raad betreft, luistert, hoe daarover dezelfde Kerkleeraar oordeelt: « In het algemeen gesproken moet men zijne roeping voor ieder geheim houden, behalve voor den biechtvader. Gewoonlijk toch vindt men er in de wereld geen gewetensbezwaar in, een jongeling, die tot het kloosterleven geroepen is, ongelukkig te maken, door hem te zeggen, dat hij evenzeer in de wereld God kan dienen. » ²

Laten wij de bevestiging van dit alles nogmaals vernemen uit den mond van den Engel der School, den H. Thomas van Aquine. In zijn werkje, getiteld: *Contra pestiferam doctrinam retrahentium*, ³ waar

(1) Avvisi § 1. Vol. IV. Pag. 398. — (2) Avvisi § 2. Vol. IV. Pag. 400. — (3) d. i. *Tegen de verderfelijke leer van hen, die den mensch van 't intreden in een klooster terug houden.* Het is *Opusculum XVIII* in het 19 deel der *Opera Omnia* uitgegeven te Venetië in 1754, C 1° Pag. 473.

hij deze vraag nog uitvoeriger behandelt, haalt hij als voorbeelden van het onmiddellijk volgen der roeping aan : de HH. Petrus, Andreas, Jacobus, Joannes, Matthæus. « Wij lezen in de H. Schrift », ¹ zoo zegt hij, « dat Petrus en Joannes, door den Heer geroepen, aanstonds hunne netten verlieten en Hem volgden. » De H. Chrysostomus zegt daarvan : « Ofschoon zij midden in hunne bezigheden waren, stelden zij niet uit, toen zij het bevel vernamen. Zij zeiden niet : Laat ons naar huis gaan en er met onze vrienden over spreken, maar alles achterlatende volgden zij Hem, gelijk Eliseüs deed, toen Elias hem riep. Zulk eene gehoorzaamheid toch vraagt Christus van ons, dat wij zelfs geen oogenblikje vertoeven. » ² Vervolgens lezen wij verder van Jacobus en Joannes, ³ dat ook zij, toen zij door God geroepen werden, aanstonds

(1) Matth. IV. 20. — (2) Hom. XIV. in Matth. — (3) Matth. IV. 21.

hunne netten en hun vader verlieten en Hem volgden. «Zij,» voegt er de H. Hilarius bij, «die hunne broodwinning, hun vaderland en hun ouderlijk huis aanstonds verlieten, leeren ons Christus volgen en ons niet te laten weerhouden door de zorg voor het tijdelijk leven of door liefde voor de vaderlijke woning.» ¹ Eindelijk vinden wij aangaande Matthæus zelve, dat hij op de roepstem des Heeren aanstonds opstond en volgde; de H. Joannes Chrysostomus zegt er van: «Leer daaruit de gehoorzaamheid van den geroepene: neen, hij biedt geen weerstand, hij vraagt niet naar huis te gaan, en dit aan de zijnen mede te deelen.» — Uit dit alles blijkt duidelijk, dat niets wat menschelijk is ons van den dienst van God moet terughouden.

(1) *Comm. in Matth.* Can. 3 in fine. Quibus et artem et patriam et domos relinquentibus: docemus Christum secuturi, et sæcularis vitæ sollicitudine, et paternæ domus consuetudine non teneri.

« Verder lezen wij bij Matth. VIII. 21 en Luc. IX. 59, dat een zeker leerling van Christus zeide : *Heer, laat mij eerst mijn vader gaan begraven: Domine, permitte me primum ire, et sepelire patrem meum* : maar de Heer antwoordde hem : *Volg mij, en laat de dooden de dooden begraven : Sequere me, et dimitte mortuos .sepelire mortuos suos*. Dit legt de H. Chrysostomus aldus uit : » Jezus Christus sprak aldus, niet om ons daardoor te bevelen de liefde tot ouders te verachten, maar om ons te toonen, dat ons niets meer noodzakelijk moet zijn dan het hemelsche, en dat wij ons daarmede met allen ijver en alle kracht moeten vereenigen en geen oogenblikje toeven, zelfs als zeer onvermijdelijke en drukkende bezigheden ons aantrekken : *etiam si valde inevitabilia et incitantia fuerint quae attrahunt*. Wat toch was meer noodzakelijk dan zijn vader te begraven ? Wat gemakkelijker ? Veel tijds behoefde

daar niet aan besteed te worden. Maar de duivel wendt alle zijne krachten aan om toegang tot ons te vinden , en zoo hij slechts eene kleine nalatigheid verkregen heeft, bewerkt hij eene groote kleinmoedigheid. Daarom vermaant ons de Wijze man: *Ne differas de die in diem*: stel toch niet uit van dag tot dag. Laat ons derhalve daaruit niets anders leeren , dan dat wij geen enkel oogenblik, zelfs het geringste niet mogen verliezen, al worden wij ook door duizend dringende omstandigheden weerhouden ; maar dat wij het geestelijke boven alles, zelfs boven het noodzakelijke moeten verkiezen.» ¹ En de H. Augustinus zegt, naar aanleiding van deze zelfde plaats: « Voorzeker een vader moet geëerd worden, maar God moet men gehoorzamen. Ik roep u, zoo spreekt hij, om het Evangelie te verkondigen ; tot dat werk zijt gij mij noodzakelijk. Dit is grooter dan hetgeen

(1) In Matth. VIII. 21.

gij wilt doen : anderen zullen uw vader begraven : datgene wat voorgaat, mag men niet laten om andere zaken te verrichten.

Amate parentes, et præponite Deum parentibus. Bemint uwe ouders, maar stelt God boven hen. » ¹ « Als dan de Heer, zoo gaat de H. Thomas voort, hem reeds berispt, die slechts een kort uitstel voorwendt, om zulk een noodzakelijken plicht te vervullen, welk recht kunnen dan eenigen hebben, om te beweren dat eene lange beraadslaging moet voorafgaan, eer men Christus raden kan volgen ? »

Vervolgens geeft de Heilige in dat zelfde hoofdstuk nog tallooze andere bewijzen, en weerlegt hij alle tegenwerpingen, welke men zou kunnen maken. Wij kunnen ze niet in hun geheel weer geven. Laten ons deze woorden genoeg zijn : « Als de genade des H. Geestes een mensch aanspoort om in een klooster te treden, dan moet deze

(1) Lib. de Verb. Domini.

niet uitstellen om raad te vragen aan de menschen: hij moet aanstonds den inwendigen aandrang van den H. Geest involgen: *Statim homo impetum Spiritus sancti sequi debet.* » En, zoo er een of ander punt is, waarover men den raad van anderen noodig heeft, zooals bijv. over de wijze van intreden enz., « vraag dan geen raad bij vleeschelijke menschen, bij wie de wijsheid Gods als dwaasheid wordt geacht; maar raadpleeg, zoo als de H. Schrift zegt, een *heilig man: cum viro sancto assiduus esto*; ¹ aan dezen moet men raad vragen, zoo dit in sommige gevallen noodzakelijk zou zijn. » ² Hieruit moet men derhalve niet slechts besluiten, dat het niet prijzenswaardig is den raad van velen in te winnen en langen tijd te overwegen en te raadplegen, maar dat het daarenboven *zeer gevaarlijk is zijne roeping uit te stellen.*

(1) Eccli XXXVII. 12. — (2) C. IX. Pag. 476 in fine.

§ 4. Moet men niet met de nauwkeurigste zorg onderzoeken, of de roeping waarlijk van God komt?

De H. Thomas antwoordt op deze vraag volgender wijze. Nadat hij zich eerst als tegenwerping gesteld heeft de woorden van den H. Joannes (I Joÿs IV, 1). « *Nolite credere omni spiritui, sed probate spiritus, si ex Deo sint* : Geloof niet aan iederen geest, maar beproeft de geesten, of zij uit God zijn, » gaat hij aldus voort :

« Die woorden : « *probate spiritus, si ex Deo sint* » vinden hunne toepassing, als er twijfels zijn, of waarlijk de geest Gods aanwezig is: zoo als bijv. zij, die reeds in een klooster zijn ingetreden, kunnen twijfelen, of iemand, die er zich aanbiedt, waarlijk door Gods geest of door een geveinsden gedreven wordt. Zij derhalve moeten hem, die intreden wil, beproeven, of hij waarlijk door den H. Geest bewogen wordt. Maar voor hem die het klooster-

leven wenscht te omhelzen, kan er geen twijfel bestaan, of het verlangen tot intreden, dat in zijn hart ontstaan is, van den Geest Gods komt; aan dezen is het toch eigen, den mensch naar zijne ware bestemming te leiden. *Illi non potest esse dubium an propositum de ingressu religionis, in corde ejus exortum, sit a spiritu Dei, cujus est ducere hominem in terram rectam....* Het is dus niet noodig, dat zulk eene ingeving beproefd wordt, of zij wel van God komt; daar immers zaken, die zeker zijn, geen beproeving noodig hebben: *quia certa discussione non egent.* »¹

En in zijn ander werkje geeft hij nog eene duidelijker oplossing. « Voorzeker, zegt hij, het is waar, de duivel verandert zich soms in een Engel des lichts, en wendt dikwijls het goede voor om te bedriegen. Maar verondersteld, dat hij het ware, die den mensch tot het intreden in een

(1) 2. 2. Q. 181. Art. 10 ad. 1^m.

klooster aanzette, dan is er volstrekt geen gevaar om dezen inwendigen aandrang te volgen; want het is een goed werk, overeenkomstig hetgeen de goede Engelen doen. Gevaarlijk is het dus niet, als iemand daarin toestemt; alleen zal hij er op bedacht moeten zijn, om den duivel weerstand te bieden, zoodra deze hem tot hoogmoed of eenige andere ondeugd begint te verleiden. Dikwerf toch gebeurt het, dat God zich van de booze geesten bedient, om ten goede te werken voor heilige zielen. »¹

Dat de H. Alphonsus dezelfde leer was toegedaan, blijkt duidelijk uit hetgeen in de vorige paragraaf door hem gezegd is. Wij behoeven daarop dus niet terug te komen.

(1) Opusc. cit. C. X. Pag. 477.

§ 5. Is het nuttig op jeugdigen leeftijd in het klooster te treden ?

Zeer velen zijn van meening, dat het niet raadzaam is, op jeugdigen leeftijd het kloosterleven te omhelzen, omdat men in de jeugd nog geene gedachten heeft, die genoegzaam tot vaststaande besluiten zijn overgegaan, als ook omdat men, zooals zij zeggen, later berouw kan hebben over verplichtingen, die men alsdan op zich genomen heeft. — De H. Thomas van Aquine spreekt echter geheel anders. ¹

Nadat hij door verschillende bewijzen, aan de Schriftuur en de H. Vaders ontleend, duidelijk aangetoond heeft, dat knapen niet teruggehouden moeten worden van het omhelzen der geestelijke raden, waardoor zij aan Christus gelijkvormig worden, gaat hij aldus voort: « Het is derhalve niet slechts geoorloofd,

(1) Opusc. contra Retrah. C. III. Pag. 464.

maar ook zeer geraden, om zich grooter genade waardig te maken, *ad majorem gratiam optime promerendam*, van kindsbeen af de wereld verlaten en in de eenzaamheid van het klooster te leven. Het is goed, zegt de H. Schrift, voor den man, als hij het juk van zijne jeugd af gedragen heeft : *Bonum est viro, cum portaverit jugum ab adolescentia sua*. En de woorden, welke volgen, schijnen daarvan de reden op te geven : *sedebit solitarius, et tacebit, quia levavit se super se* : ¹ hij zal in de eenzaamheid nederzitten en zwijgen, daar hij zich boven zich zelve verheven heeft. Daardoor wordt ons te verstaan gegeven, dat zij, die door het juk des kloosters van kindsbeen af te dragen, zich boven zich zelve verheffen, meer geschikt gemaakt worden tot de religieuze gehoorzaamheid. Deze toch bestaat in de rust en stilte, in de verwijdering n. l. van wereld-

(1) Thren. 3, 28. Vulg: *quia levavit super se*.

sche zorgen, en van het gewoel der menigte. Zoo lezen wij dan ook in het boek der spreuken XXII. 6. *Adolescens, juxta viam suam, etiam cum senuerit, non recedet ab eo* : De jongeling zal, ook als hij oud geworden is, den weg niet verlaten, dien hij gevolgd heeft. Vandaar, dat de H. Anselmus in het Boek zijner gelijkenissen, hen, die van hun jeugd af in het klooster zijn opgevoed, vergelijkt met *Engelen*, maar hen, die zich op mannelijken leeftijd bekeeren, met *menschen*.

« En dit gevoelen wordt niet slechts door het gezag der H. Schrift, maar ook door de uitspraken der wijsgeeren bevestigd. Zoo zegt bijv. de wijsgeer Aristoteles (in II *Ethic.*) : *Non parum differt sic, vel sic ex juvene confestim assueferi, sed multo magis, aut omne, id est totum, in hoc consistit quod aliqui a pueritia erudiantur in hoc quod per totam vitam debent servare.* » Het is van niet weinig belang, hoe

een jongeling aanstonds gewend wordt ; maar van nog veel meer belang is het, of liever alles bestaat hierin, dat sommige reeds van kindsbeen af in datgene geoeffend worden, wat zij geheel hun leven moeten doen....

« Ja duidelijk blijkt dit ook uit het gewone doen der menschen. Laat men den mensch niet gewoonlijk van zijn prilste jeugd af zich toeleggen op die bezigheden en kunsten, waarin hij geheel zijn leven moet doorbrengen? Zij, die priester zullen worden, worden reeds van jongs af onderwezen in den geestelijken staat ; die eens soldaten zullen zijn, moeten zich van hun jeugd af oefenen in de krijgsbedrijven ; die ambachtlieden moeten worden, leeren van jongs af reeds hun ambacht. Welnu, waarom zou dan alleen deze regel niet opgaan, waar het toekomstige kloosterlingen betreft? Waarom zouden dezen zich niet van kindsbeen af in het

kloosterleven mogen oefenen ? ¹

Maar zal men aldus niet veel gevaar loopen berouw te krijgen over de keuze, welke men gedaan heeft? — De H. Thomas antwoordt: ² « Zoo er gevaar dreigt van den kant der zaak welke men moet omhelzen, (en dit gebeurt dikwijls) dan moet men lang overwegen, of men de gevaren te gemoet snellen, of de zaak geheel en al

(1) Opusc. contra Retrah. C. III. Pag. 464. Zoo zien wij dan ook tegenwoordig bij verschillende Orden en Congregatiën leerscholen voor jongelingen, juvenaten geheeten, opgericht. Daar neemt men knapen van hun 12 jarigen leeftijd af, die eenigszins roeping tot het kloosterleven gevoelen, op. Zij ontwikkelen er deze roeping door een heilig en afgezonderd leven, en door zich te volmaken in de deugden en wetenschappen, welke in die Orde of Congregatie vooral noodzakelijk zijn. De H. kerkleeraar Alphonsus zelf, deed dit, zooals uit de bescheiden in het archief te Rome is gebleken, voor zijne Congregatie; en de Eerbiedw. dienaar Gods Clemens Maria Hofbauer, de eerste Redemptorist aan deze zijde der Alpen, heeft op gelijke wijze zulke kinderen opgenomen en ze aldus tot een hoogen trap van heiligheid opgevoerd. Men volgt daarin de oude kloosterorden na. De H. Gregorius verhaalt ons, (in II Dialog. C. III in fine) dat de adel van Rome langzamerhand zijne kinderen aan den H. Benedictus toevertrouwd om deze voor den almachtigen God op te voeden. Daaruit kwamen tallooze heilige kloosterlingen en volgelingen van den Heilige voort, o. a. de zoo heldhaftig gehoorzame Maurus, de zoo volmaakte Placidus.

(2) Opusc. cit. C. X pag. 477. Confer. 2. 2. Q. 189. Art. 5.

moet laten varen. Zoo integendeel in kleinere zaken (*in paucioribus*, in bijkomende omstandigheden) gevaar dreigt, dan is er zulk een groote overweging niet noodig ; men behoeft dan alleen waakzaamheid en voorzichtigheid aan te wenden, ten einde niet door een of ander toeval in het gevaar te vallen. Zoo men anders moest oordeelen, dan gaf men gelegenheid om alle menschelijke bezigheden achter te laten.... Soms echter is de zaak in zich geheel en al zeker, maar heeft toch een slecht einde, en wel omdat de mensch van plan verandert. Daardoor echter moet hij niet terug gehouden worden, of het intreden in een klooster, onder voorwendsel van langere overweging, uitstellen, ofschoon zelfs eenigen door dat veranderen van plan zijn afgevallen van het kloosterleven en slechter geworden zijn ; anders zou men toch hetzelfde moeten zeggen van het omhelzen van het

Christelijk geloof en het ontvangen der
H. Sacramenten. »

§ 6. Is de toestemming der ouders noodzakelijk om het kloosterleven te omhelzen ?

De H. Alphonsus antwoordt: ¹ « Luther beweerde, dat kinderen zondigen, als zij zonder toestemming hunner ouders het klooster intreden; daar zij, zoo zeide hij, hun in alles moeten gehoorzamen. Maar dit is eene dwaling, die veroordeeld is door het tiende Concilie van Toledo (c. ult.) waar gezegd wordt, dat het aan alle kinderen, zoo zij slechts den huwbaren leeftijd hebben bereikt, geoorloofd is, zonder toestemming hunner ouders het kloosterleven te omhelzen. ² Dit zelfde

(1) *Theol. Mor.* L. IV. n. 68 et *Avvisi* § 2. Vol. IV, pag. 400. — (2) Zie hier de woorden van dit Concilie: *Parentibus filios religioni tradere, non amplius quam usque ad decimum quartum eorum ætatis annum licentia poterit esse. Postea vero, an cum voluntate parentum an suæ devotionis sit solitarium votum, erit filii licitum religionis assumere cultum.* Idem sancitum fuit, dicit S. Doctor, per conc. Tiburtinum, can. 24.

leeren de H. Ambrosius, de H. Augustinus, de H. Bernardus, de H. Thomas en anderen met den H. Joannes Chrysostomus, die in het algemeen zegt: « Als de ouders het geestelijk welzijn hunner kinderen tegenwerken, dan behoeven dezen hen zelfs niet te erkennen: *cum spiritualem (salutem) impediunt parentes, nec cognoscendi quidem sunt*. Van daar de éénstemmige leer der godgeleerden, dat een kind niet gehouden is het intreden achter te laten, om de ergernis zijner ouders te vermijden, *causa vitandi scandala parentum*.¹

De H. Thomas zegt ons hetzelfde. Er zijn zaken, zoo redeneert hij, waarin kinderen geen gehoorzaamheid verschuldigd zijn aan hunne ouders, waarin zij, volgens het woord van den Apostel (Act. V, 29) meer aan God dan aan de menschen

(1) Aldus Suarez, Vasquez. Sporer, Valentia, de Salmanticensers, Paludanus, Canus, Ledesma, Huxtado, enz., enz. — Men moet immer veronderstellen, dat het kind den huwbaren leeftijd bereikt heeft.

moeten gehoorzamen. Welnu, onder deze zaken behoort het kiezen van een levensstaat, behoort het intreden in een klooster.¹

Is een kind dus niet verplicht daarin zijne ouders te gehoorzamen, waarom zou dan de toestemming der ouders daartoe noodzakelijk zijn?

Hoort hoe deze H. Kerkleeraar op eene andere plaats² spreekt: « Laten wij eens zien, waartoe zij, wien de roeping tot het klooster van boven is ingestort, den raad van anderen zouden noodig hebben. Misschien omdat men twijfelt, of hetgeen Christus heeft aangeraden, wel het beste is? Maar dit doen is heiligschennis, *sacriligium est*. Of wellicht omdat men meent het plan om in een klooster te gaan te moeten achterlaten, om de droefheid zijner vrienden of om een of ander verlies van tijdelijke goederen? Maar dat is slechts

(1) 2.2.Q. C. IV. Art. 5. Confer. S. Alph. Theol. Mor. I. c. et Instr. Cathed. P. I C. IV. § 1. 9. Opera cit. T. VII, pag. 840. — (2) Opusc, cit. C. IX. Pag. 475. 476.

eigen aan een ziel, die nog in de vleesche-
lijke liefde verstrikt ligt. Vandaar dat de
H. Hieronymus in zijn eersten brief aan
Heliodorus ¹ schrijft : » « Ofschoon ook
uw kleine neef u om den hals zou vallen ;
ofschoon uwe moeder met verwarde haren
en gescheurde kleederen u haren boezem
zou toonen, waaraan zij u gevoed heeft ;
ofschoon uw vader zich op den drempel
zou nederwerpen, treed over hem heen, ga
door, en vlieg met onbetrainde oogen tot
den standaard des kruizes : *Licet par-
vulus a collo pendeat nepos ; licet sparso
crine, et scissis vestibus ubera, quibus te
nutrierat, mater ostendat ; licet in limine
pater jaceat : per calcatam perge patrem,
siccis oculis ad vexillum crucis evola.*
In wreed te zijn bij zulke omstandighe-
den daarin alleen bestaat op dat oog-
blik de deugd der godsvrucht. *Solum pie-*

(1) Epist. XIV Ad. Heliod. Edit Veronæ, 1734.

tatis genus est in hac re esse crudelem. »

Voorzeker het zijn krachtige woorden, welke de H. Alphonsus en de H. Thomas met den H. Hieronymus spreken ; maar eenmaal van het beginsel, dat zij hebben opgezet, uitgegaan, kunnen zij niet anders dan waar zijn. En wat die H. Kerkleeraars ons hier in *woorden* leeren, dat hebben ook zij, met zoo vele andere Heiligen, in *daden* volbracht. Beiden ondervonden van hunne ouders, de H. Thomas van zijne moeder, de H. Alphonsus van zijn vader, den grootsten tegenstand om aan de roeping Gods gevolg te geven. Maar beiden hebben gezegevierd, beiden hebben de stem des bloeds verdoofd, om alleen naar de stem des Heeren te luisteren. Welke genaden zijn hun voor die overwinningen niet ten deel gevallen ! Zouden zij zonder dezelve Heiligen geworden zijn ?....

§ 7. Is het zonde en wel doodzonde, als ouders zonder wettige redenen hunne kinderen van den religieuzen staat afkeerig maken ?

De H. Alphonsus Maria stelt ons deze vraag. ¹ — Hij antwoordt : « Zoo ouders daartoe ten onrechte bedreigingen, geweld of bedrog aanwenden, dan zeggen alle godgeleerden, dat zij daarmede *doodzonde* doen. *Si avertunt injuriose per minas, aut vim, vel fraudem, nullus excusat eos a peccato mortali.* Indien echter het terughouden geschied door smeekingen of beloften, dan is Pater Suarez ² van oordeel, dat dit nog geen zware zonde in zijn soort is, (*ex genere suo*), omdat van den eenen kant daar nog geen onrecht aanwezig is, (want ofschoon het kind wel een zwaar nadeel lijdt, lijdt het dit echter niet onvrijwillig, maar terwijl het daarin vrijelijk toestemt); van den anderen kant brengt

(1) Theol. Mor. L. IV, n° 77. — (2) De Rel. l. 5. c. 9. n° 9.

men het niet tot kwaad, maar wordt het slechts van een goed afgehouden, dat tot de zaligheid juist niet noodzakelijk is. Maar volgens het algemeene gevoelen der godgeleerden moet men volstrekt aannemen, dat zulke ouders *zwaar* zondigen, die hetzij door bedrog, hetzij door geweld, hetzij door gebeden, beloften, of iets anders hunne kinderen van het kloosterleven aftrekken.

« En de meeste godgeleerden zijn van meening, dat niet slechts ouders, maar ook vreemden doodzonde bedrijven, als zij anderen van het kloosterleven aftrekken. Als reden geven zij aan, dat zulk een gedrag niet bestaanbaar is zonder een zwaar nadeel van hem, die van het ingaan in een klooster afgetrokken wordt; en vandaar dat zij, hetzij dit door geweld, bedrog, gebeden of welk ander middel ook gebeurt, niet van zware zonden kunnen worden vrijgepleit : *non potest a peccato gravi ex-*

cusari.... Daarenboven, behalve dat deze zonde grootelijks strijdt tegen de wet der liefde, gaat zij ook in tegen den eerbied, die men aan God verschuldigd is. De mensch toch wordt van de gehoorzaamheid, welke hij aan God verschuldigd is, afgetrokken. Deze redenen nu gelden niet alleen voor ouders, maar ook voor vreemden. Ouders echter, zoo gaat de H. Kerkleeraar door, schijnen mij in zulk geval eene *dubbele* doodzonde te bedrijven, *puto duplici peccato gravi delinquere*; want behalve de zonde tegen de naastenliefde, waarvan wij zoo even spraken, begaan zij ook eene zonde tegen de *vroomheid* (*pietas*, de kinderlijke liefde) daar zij toch volgens hun plicht *onder doodzonde* gehouden zijn, het geestelijk welzijn en den geestelijken vooruitgang hunner kinderen te bevorderen, zooals Bonacina ¹ zeer juist aanmerkt. Daarmede echter ontken ik niet,

(1) D. 4. præc. d. 6. q. un. part. 5. n. 2.

dat zeer vele ouders van doodzonde kunnen verontschuldigd worden, ten minste voor korten tijd, *saltem per aliquod breve tempus*, en wel ter oorzake der onwetenschap, of onbedachtzaamheid; deze toch kan hun zeer goed bezielen wegens de hevige natuurlijke liefde voor hunne kinderen.»¹ Deze uitspraak van zoovele katholieke Godgeleerden heeft vooral hare kracht ontvangen in het 10de Hoofdstuk (De Reg. et mon.) der 25^e zitting van het Concilie van Trente. Immers de Vaders, aldaar in den H. Geest vergaderd, hebben den kerkban uitgesproken tegen al degenen, hetzij geestelijken of leeken, van welken rang ook, die eene jonge dochter of vrouw

(1) Onwetenschap of onbedachtzaamheid kunnen niet meer bestaan bij ouders, die dezen paragraaf zullen gelezen hebben. Want het is aan een katholiek niet geoorloofd te verwerpen, of in twijfel te trekken, wat het algemeene gevoelen van zoovele godgeleerden is. Merken wij hierbij nog aan: De doodzonde is dan niet alleen aanwezig, als men *slaagt* in zijn aftrekken van het omhelzen van den kloosterstaat, maar ook als men maar op ernstige wijze dit *beproeft* te doen, wat dan ook het gevolg daar van moge zijn.

zouden dwingen het kloosterkleed aan te nemen, alsmede tegen hen, die zonder wettige reden het aannemen van het kleed of het doen der geloften zouden verhinderen, op welke manier dit ook geschiede. *Simili quoque anathemati subjicit eos, qui sanctam virginum vel aliarum mulierum voluntatem vel accipiendi vel voti emittendi, quoquo modo, sine justa causa impedierit.*

Luister, hoe de H. Kerkleeraar Alphonsus verder spreekt in zijn *Katechetisch Onderricht*: ¹ « Sommige ouders durven hunne kinderen van het kloosterleven aftrekken; doch zij moeten weten, dat zij *doodelijk* zondigen. Wij moeten ons immers zalig maken volgens de roeping, welke God ons geeft: en derhalve zal alleen het kind, zoo het den religieuzen staat ingaat, waartoe het geroepen is, zalig worden; maar als het op

(1) *Instructio Catechistica* P. I. C. IV, § 1. 10. (Op. c. T. VII. Pag. 840).

aansporen van vader en moeder in de wereld blijft, zal het een slecht leven leiden en zich verdoemen. En een ouder, die zijn zoon te huis houdt, is de oorzaak, dat zijn zoon verloren gaat! Zulke ouders, zegt de H. Bernardus, zulke vaders, moeten geen ouders, maar veeleer beulen genoemd worden: *non parentes sed peremptores sunt dicendi*.

« God zendt hun dan ook niet slechts in het andere, maar reeds in dit leven straffen over, en wel juist door die kinderen, welke, daar zij hunne roeping verloren hebben, aan alle ondeugden toegeven, én hun huis én hunne familie verwoesten. Helaas! hoe talloos zijn de verschrikkelijke voorbeelden, die sommige familiën ontvingen, en wel omdat ouders hunne kinderen de roeping deden verliezen! Luistert slechts naar een enkel.

« De vrome Jezuïet Alexander Taja verhaalt ons, ¹ dat er te Tudela, eene plaats

(1) In Expos. ad ps. 4. et 25.

van Oud-Castilje in Spanje, een zeer rijk man was, die een eenigen zoon had, welken hij tot instandhouding van zijne familie bestemd had. De zoon echter was geroepen tot de Sociëteit van Jezus, en vroeg hierom zóó dringend aan de oversten om opgenomen te worden, dat men hem dit toestond. Nauwelijks heeft de vader dit vernomen, of hij snelt naar het noviciaat, en uit zoodanige klachten en smaadredenen, dat de zoon, om den vader te voldoen, het noviciaat verliet. Maar te huis gekomen, voelt hij zich spoedig weder door God geroepen, om de wereld te verlaten. Daar hij echter niet in de Sociëteit van Jezus durfde terug keeren, trad hij in de Orde van den H. Franciscus. De vader werkte evenwel opnieuw zoolang, dat de zoon ook deze Orde verliet. Nu wilde hij, dat zijn zoon zou huwen met eene vrouw, welke hij zelf aanwees; de zoon verlangde eene andere, en daardoor

ontstond er tusschen hen zoodanig een woordenstrijd en zulk een haat, dat de zoon op zekeren dag den vader om het leven bracht. Daarop werd hij zelf gevangen genomen, en eindigde zijn rampzalig leven aan de galg.

« Vaders en moeders, weest er toch bedacht op aan uwe zoons of dochters, de roeping, welke zij hebben, niet te ontnemen. O! welken grooteren troost toch kunnen ouders genieten, dan een zoon of eene dochter te hebben, die zich aan God geeft en zoo zalig wil worden? De moeder van den H. Aloysius van Gonzaga, echtgenoot van den markgraaf van Castilje, deed, zoodra zij zag, dat haar zoon tot de Sociëteit van Jezus geroepen was, al haar best om hem te doen intreden, ofschoon hij toch haar eerstgeborene was. Ja dit is de eigenlijke plicht van ouders, hunne kinderen te helpen en te brengen tot een heilig leven.

En, kinderen, mochten uwe ouders u ooit willen weerhouden, in een beteren levensstaat in te treden, om aan God aangener te zijn, doe dan gelijk een zekere jongeling Theodorus genaamd, die, zoo als in het leven van den H. Pacomius (cap. 20) verhaald wordt, in Egypte een eenige zoon en zeer rijk was. Er werd eens op een feest in zijn huis een groote maaltijd gevierd : hij erkende toen, door God voorgelicht, dat al zijne rijkdommen hem in het uur zijns doods hoegenaamd geen voordeel konden aanbrengen. Daarom sloot hij zich nog dien zelfden dag in zijne kamer op, en smeekte onder overvloedige tranen, dat God hem den levensstaat zou openbaren, waarin hij zijne eeuwige zaligheid zeker kon bewerken : en God gaf hem in, zich naar het klooster van den H. Pacomius te begeven. Aanstonds verliet hij alles en begaf zich op de vlucht. De moeder, verzocht den H. Pacomius, met brieven van

den keizer, haren zoon terug te geven. Maar Theodorus bad zoo vurig tot den goeden God, dat deze ook de moeder er toe bracht, de wereld te verlaten en deze zich in een klooster voor vrouwen aan God ten offer bracht.

§. 8. Moet men, alvorens het kloosterleven te omhelzen, raad bij zijne ouders vragen, of ten minste hen waarschuwen.

Als er beraadslaagd moet worden, zegt de H. Thomas, ¹ over de wijze hoe men in het klooster moet treden en over de mogelijkheid om er opgenomen te worden, behoort men vóór alles bloedverwanten daarvan uit sluiten : *ab hoc consilio primo quidem amovendi sunt carnis propinqui*. De H. Schrift zegt : *Causam tuam tracta cum amico tuo, et secretum extraneo non reveles*. ² Behandel uw zaak met uw vriend,

(1) Opusc. cit. C. IX. in fine. — (2) Prov. XXV. 9.

en openbaar uw geheim niet aan een vreemdeling. Welnu in deze zaak, zijn uwe bloedverwanten veeleer vijanden dan vrienden, volgens hetgeen de profeet Michaeas zegt: *Inimici hominis domestici ejus* ¹ de vijanden van den mensch zijn zijne huisgenooten, welke woorden de goddelijke Zaligmaker zelf hiervoor aanhaalt. ² In deze zaak dus moet men vooral vermijden zijne bloedverwanten te raadplegen. Op gelijke wijze spreekt ook de H. Hieronymus, als hij in zijnen brief aan Hełiodorus de beletselen optelt, die een kind in het volgen van zijne roeping tot het klooster vindt. « Nu eens, zegt hij, zal uwe zuster, die van haar echtgenoot beroofd is, u met vleierende toespraken omhelzen. Dan eens zullen zij, met wie gij zijt opgegroeid, u zeggen: « Hoe gij verlaat ons; wien dan zullen wij dienen? » Dan weder zal uwe voedster en haar echt-

(1) Mich. VII. 6. — (2) Matth. X. 36.

genoot, die u beminnen als een tweede vader en moeder, u toeroepen : « Wacht nog een weinig tot wij zullen sterven, en begraaf ons dan. » ¹ De H. Gregorius gaat nog verder en zegt : « Onze sluwe vijand, ziende dat hij uit de harten der goeden wordt verdreven, zoekt hen op, welke die goeden het meest liefhebben. Hij vleit en spreekt door hunnen mond, daar zij meer dan anderen bemind worden ; hij doet dit, opdat, terwijl het hart door de kracht der liefde getroffen wordt, het zwaard der overtuiging des te gemakkelijker de binnenste verschansingen der oprechtheid vernietigt. » ²

De H. Alphonsus is nog duidelijker. Ziehier zijne eigene woorden : ³ « P. Pina-
monti heeft wel gelijk met te zeggen in
zijn gulden boekje (*Vocaz. Vittoriosa. c. 3*)
dat het niet noodzakelijk noch goed is voor

(1) Epist. XIV ad Heliod. (Edit. Veron. 1734).—(2) III Moral.—(3) Theol. mor. L. IV n. 68. et Avvisi § II. Vol. IV. Pag. 401.

kinderen, die het kloosterleven willen omhelzen, den raad hunner ouders af te wachten: *circa electionem status religiosi, nec tenentur nec expedit quod filii consilium genitorum expectent*. Zij toch hebben in deze zaken niet de minste ondervinding, ja, zij veranderen dikwijls in vijanden, daar dit hun persoonlijk belang medebrengt, zoo als de H. Thomas ¹ ons leert. Want, zegt de H. Bernardus, zeer dikwijls willen de ouders liever, dat hunne kinderen met hen verloren gaan, dan dat zij zalig worden zonder hen. ² Vandaar merkt dan ook Porrecta bij den H. Thomas aan: « Als God beveelt dat eene ziel, welke hij tot zich geroepen heeft, *zijn vader en het huis zijns vaders verlaat* (Ps. XLIV) dan wil hij ons daardoor doen begrijpen, dat degene, wien hij zelf tot het kloosterleven roept, geen raad moet vragen bij zijne bloedverwanten eer hij tot de uitvoering

(1) 2. 2. Q. 189. art. 10. — (2) Epist. 111.

zijner roeping komt. » En de H. Cyrillus zegt, waar hij den tekstst uitlegt: *niemand, die de hand aan den ploeg slaat en achterwaarts ziet, is voor het hemelrijk vaardig*:¹

Hij ziet achterwaarts, die uitstel zoekt om met zijne bloedverwanten te raadplegen.²»

« Uit dit alles moet men besluiten, dat kinderen niet alleen niet zondigen, als zij zonder hunne ouders te raadplegen het kloosterleven omhelzen; maar ook, in het algemeen gesproken, dat zij op een dwaalweg verkeerren, als zij aan hen hunne roeping mededeelen. Zoo toch stellen zij zich in gevaar, er afkeerig van gemaakt te worden: *ordinarie loquendo, valde errare, si participes eos faciant de sua vocatione, ob periculum cui se exponunt, se ab illa averti*. En dit besluit wordt bevestigd door het voorbeeld van tallooze Heiligen, die buiten weten hunner ouders of tegen hunnen wil de wereld verlieten en wier

(1) Luc. c. IX, 62. — (2) In Luc. IX. 6.

gedrag God door wonderen heeft goed-gekeurd. »

Deze leer ontwikkelt de H. Kerkleeraar in zijne ascetische schriften lang en breed, om, zoo als hij zegt : « de phariseesche scrupulen van sommige personen weg te nemen. » ¹ Hy haalt de voorbeelden aan van den H. Thomas van Aquine, den H. Franciscus Xaverius, den H. Philippus Neri, den H. Ludovicus Bertrandus, die, « zoodra zij geroepen waren, om de wereld te verlaten, zonder voorkennis van hunne ouders zijn vertrokken. » « Ja zelfs, » zoo gaat hij voort ² God heeft getoond door wonderen, dat hij zulk een glorievol op de vlucht gaan goedkeurt.

« Een H. Petrus van Alcantara zag zich toen hij de woning zijner moeder, aan welke hij na den dood zijns vaders gehoorzaamheid verschuldigd was, ontvluchtte

(1) *Avvizi* § II. Vol. IV, pag. 404. *per togliere da alcuni certi scrupoli farisaici.* — (2) *Avvizi* l. c. pag. 402.

om in een klooster te gaan, door eene groote rivier verhinderd ; hij beval zich aan God, en aanstonds was hij aan de overzijde gebracht. Zoo ook werd een H. Stanislaüs Kostka, toen hij zonder toestemming zijns vaders het ouderlijk huis verliet, door zijn broeder met een rijtuig, in vollen ren achtervolgd ; maar toen deze hem nabij kwam, konden de paarden, ofschoon men ze met alle geweld voortdreef, geen enkelen stap meer doen, men moest ze eindelijk naar de stad laten terugkeeren, waarheen zij aanstonds met lossen toom heen liepen. Opgelijke wijze vluchtte, om zich geheel aan God te wijden, de Gelukz. Oringa van Valdarno, die aan een jongeling uitgehuwelijkt was ; zij ziet haren weg door de rivier de Arno belemmerd, neemt haar toevlucht tot een kort gebed, en terstond gaat het water van een, het staat daar als twee kristallen muren en laat haar droogvoets doortrekken. »

« Alzoo, mijn dierbare broeder, « zoo besluit de Heilige, » zijt gij door God geroepen om de wereld vaarwel te zeggen, zorg er dan toch voor, daarvan aan uwe ouders geen kennis te geven. Stel u met 's Heeren zegen tevreden, en haast u zoo spoedig mogelijk om buiten hun weten aan Gods roepstem gehoor te geven, indien gij u niet aan groot gevaar wilt blootstellen uwe roeping te verliezen. »

« Wacht u ook, om dezelfde redenen, die roeping aan vrienden mede te deelen; zij toch zullen er niets uit maken, u de-zelve af te raden of ten minste het geheim te openbaren, waardoor dan uwe ouders er zoo gemakkelijk kennis van zullen krijgen. »

§ 9. **Moet men zijne ouders ten minste niet raadplegen, als zij godvruchtig zijn ?**

De H. Alphonsus antwoordt : ' « Zelfs

(1) Avvisi. l. c. pag. 302.

dan wanneer de ouders godvruchtig zijn, zullen eigenbelang en hartstocht hen zoozeer verblinden, dat zij er geen gewetensbezwaar uit maken, de roeping hunner kinderen door allerlei middelen te verhinderen. Men leest in het leven van Pater Paulus Segneri den jongere, dat zijne moeder, ofschoon zij eene vrouw was die veel bad, zonder ophouden de roeping van haar zoon tot den religieuzen staat tegenging. Insgelijks ziet men in het leven van Mgr Cavalieri, bisschop van Troije, dat zijn vader, die nochtans een zeer godvruchtig man was, alles in het werk stelde om te beletten dat zijn zoon, (gelijk hij later deed), in de Congregatie der godvruchtige werklieden trad; ja zelfs dat hij hem daarom een vormelijk proces vóór de kerkelijke rechtbank aandeed. En hoevele andere vaders heeft men niet gezien, die, ofschoon het mannen waren die God en het gebed beminden, in zulke gevallen

geheel omsloegen en zich voordeden, als waren zij door den duivel bezeten ! Nooit immers ziet men de hel zoozeer ten strijde trekken, nooit zoo gewapend, dan wanneer het er op aan komt te beletten, dat Gods roeping tot het kloosterleven worde ten uitvoer gebracht. »

§ 10. Kan men het kloosterleven omhelzen, als men zijne ouders in de wereld behoeftig moet achterlaten ?

« *Ja*, antwoord de H. Alphonsus, » als het kind, in de wereld blijvende, op geen enkele wijze zijne ouders kan ter hulp komen. ¹

« *Ja insgelijks*, zoo het niet in de wereld kan blijven zonder groot gevaar van in eene doodzonde te vallen ; dan ook is het hem geoorloofd het kloosterleven te omhelzen, hoe groot ook de armoede der ouders

(1) Theol. Mor. I. IV. n. 66. Not. II.

is ; want het *geestelijk heil* des kinds moet boven het tijdelijk leven der ouders gesteld worden : *quia temporali vitæ parentum præferri quidem debet spiritualis salus filii*. Aldus toch spreekt de H. Thomas : « Zoo iemand voor zich het gevaar vreest van in doodzonde te vallen, (zoo hij nl. ziet, dat hij in de wereld niet, of niet gemakkelijk zonder doodzonde kan leven) is hij niet gehouden in de wereld te blijven, daar het zijn plicht is meer voor het heil zijner ziel dan voor de lichamelijke behoeften zijner ouders te zorgen. » ¹ Dat wil zeggen, (zooals de Salmanticensers het goed verklaren), dat dit gevaar van doodzonde een *naast gevaar* is en een zoodanig dat het kind, zedelijker wijze gesproken, niet kan vermijden, zoo het in de wereld blijft. ²

Maar wat dan gedaan, zoo men zich

(1) S. Thom. Quodlib. 40, art. 9. Ap. c. T. XVII, Pag. 442. — (2) Theol. Mor. l. c. Not. III.

niet in een dezer twee gevallen bevindt? — Welke nood der ouders is dan voldoende om het intreden te beletten? De H. Alphonsus antwoordt met den H. Thomas: Een kind kan niet intreden, zoo hij zijne ouders in *uiterste* * of *zware* armoede achterlaat, zelfs ook al had dat kind eene gelofte om in het klooster te gaan afgelegd. Anders evenwel is het gesteld, zoo hun nood (*communis*) *gewoon* is, of zoo hunne ouders slechts eene geringe vermindering van staat daardoor ondervinden, zoo als de H. Thomas ¹ ons schijnt te leeren, in de

* Wat verstaat men door *uitersten*, *zwaren* of *gewonen* nood?

Uiterste nood (*necessitas extrema*) is dan aanwezig, als de arme in gevaar is te sterven of in eene zware en langdurige ziekte te vallen.

Zware nood, (*necessitas gravis*) is die, waarin men aan een zwaren ramp bloot staat, zooals gevangenschap, eerloosheid, eene groote vermindering in zijn fortuin of in zijn stand, zoodat men slechts moeielijk voor zijn dagelijksch voedsel kan zorgen.

Gewone nood (*necessitas communis*) is die, waarin zich bedelaars bevinden die langs de straten hun brood vragen, *mendici triviales*. Aldus de H. Alphonsus. Theol. Mor. L. II. n. 31

(1) Quodlib. l. c. confer. 2. 2. Q. C. I. Art. IV ad 4.

woorden : *Si sine ejus obsequio parentes nullo modo vivere possunt, sic tenentur eis servire, et alia opera perfectionis prætermittere; si vero sine ejus obsequio possunt ALIQUALITER SUSTENTARI, non autem honorifice, non propter hoc tenentur opera perfectionis dimittere.* ¹

« Wat broeders en zusters betreft, het is ongeoorloofd, hen in een *uitersten* nood te verlaten ; maar in *zwaren* kan dit geschieden : ofschoon men in dit laatste geval, uit liefde, om hun te hulp te komen, het intreden in een klooster kan uitstellen of achterlaten. * Zoo iemand echter een gelofte tot intreden gedaan had, zou hij zonder dispensatie niet gedurende langen tijd kunnen uitstellen. » ²

(1) Theol. Mor. I. c. — (2) Theol. Mor. L. IV, n. 70.

* De Heilige veronderstelt immer dat geen der twee hoven aangegeven gevallen aanwezig is.

§ 11. Is het zonde in de wereld te blijven, zoodat men aan zijne roeping niet beantwoordt?

« Er zijn menschen, zegt de H. Alphonsus, die er geen gewetensbezwaar in vinden aan jonge lieden, die tot den kloosterstaat geroepen zijn, te zeggen: « men kan God in alle staten dienen, zelfs te midden der wereld »..... Ja zonder twijfel, men kan God op alle plaatsen dienen, als men niet tot het kloosterleven geroepen is; maar niet als men, geroepen zijnde, volgens zijne luimen in de wereld wil blijven; in dit laatste geval is het moeielijk een goed gedrag te leiden en God te dienen. »

Ditzelfde herhaalt de H. Kerkleeraar op verschillende andere plaatsen zijner ascetische schriften en staaft dit door duidelijke bewijzen en voorbeelden. Doch wij verkiezen boven deze allen eene plaats uit zijne *zedekundige Godgeleerdheid*, daar

alle
en o
ges
zich
gav
kloc
« is
dan
volg
in o
geer
verp
weg
heid
zich
staa
zoo
vrijg
exce
was
verl
zwa

alles in dusdanig werk nog juist bepaald en omschreven moet zijn, dan in ascetische geschriften. Welnu de H. Alphonsus stelt zich daar dezelfde vraag, als wij boven gaven. « Als iemand door God tot het kloosterleven geroepen is, » zoo zegt hij, « is het dan zonde en welke zonde is het dan, die roeping uit verzuim niet te volgen? » Hij antwoordt: « zijne roeping in den wind slaan, *negligere*, is *in zich* geen zonde; want de goddelijke raden verplichten in zich niet op zonde; maar, wegens het gevaar van de eeuwige zaligheid te verliezen, waaraan de geroepene zich blootstelt, als hij de keuze van zijn staat niet doet volgens den wil Gods, kan zoo iemand niet van eenige schuld worden vrijgepleit, *non potest ab aliqua culpa excusari*. Ja, zoo iemand van meening was, dat hij door in de wereld te blijven verloren zal gaan, zoo wel om zijne zwakheid, welke hij ondervonden heeft te

midden der gelegenheden, als om het gebrek aan die hulpmiddelen, welke hij in het klooster heeft, zou hij zelfs niet van *doodzonde* kunnen worden vrijgesproken; zoo toch stelt hij zijne eeuwige zaligheid in groot gevaar: *non potest excusari a peccato gravi, cum in grave discrimen salutis suæ se injiciat.* ¹

« Is dan het geweten niet in een goeden toestand van hen, die, zedelijker wijze zeker van Gods roeping tot het klooster, zich pogen te overtuigen, dat zij door in de wereld te blijven, of daarin terug te keeren, even goed hunne zaligheid kunnen bewerken? »

Het antwoord van den H. Alphonsus luidt: « Het schijnt niet twijfelachtig, of dezen stellen hunne zaligheid in groot gevaar. *Habert* toch, sprekende van hem

(1) Lessius de statu vit. eliq. q. 8. n. 94. zegt hetzelfde: Si conscientia dicit tibi (quod sæpe accidit) te desertum iri a Deo, nisi divinæ vocationi obtemperes: te perituum, si manseris in sæculo etc. tunc *peccatum est*, non sequi divinam vocationem.

die den staat door God voor hem bestemd, niet aanneemt, zegt : » ¹ « Hij zal zich » niet kunnen zalig maken, tenzij met de » grootste moeiten : hij zal in het lichaam » der Kerk als een lidmaat zijn in het menschelijk lichaam, dat niet op zijne ware » plaats is, waarvan men zich nog wel » kan bedienen, maar met zeer groote » moeite, *sed ægre admodum et cum quadam deformitate* »..... Van daar ook schreef de H. Gregorius aan keizer Mauritijs, ² toen hij door zijn Edict zijne soldaten verhinderde kloosterlingen te worden : « Die wet is goddeloos, want zij sluit voor » velen den hemel ; velen toch zijn er die » geenszins zalig kunnen worden bij God, » tenzij ze alles verlaten : *plerique sunt, qui, nisi omnia reliquerint, salvari apud Deum nullatenus possunt.* »

« De reden nu, van dit gevaar, zoo gaat

(1) De Sacr. Ord. p. 3. c. 1, § 2. — (2) Hom. 20. in Evang.

de H. Kerkleeraar voort, is daarin gelegen, dat hij, die in weêrwil van Gods roeping in de wereld blijft, niet die passende hulpmiddelen der genade zal hebben, welke God voor hem aldaar had bereid, *non habebit congrua gratiæ auxilia, quæ in religione Deus ipsi præparavit* : bij gevolg zal hij, daarvan beroofd, moeielijk aan de bekoringen der wereld weêrstand bieden ; zoo vallende, zal hij zijne verwerping inloopen. *Sic succumbens, damnationem incurret.*

« Daarenboven zagen wij zoo even dat hij, die een tot het klooster geroepene het intreden afraadt of het uittreden aanraadt, ook zonder geweld of bedrog, dat deze, volgens het algemeen gevoelen der godgeleerden, zich aan eene doodzonde plichtig maakt, omdat hij daardoor den geroepene in gevaar stelt, een groot nadeel te lijden, ofschoon geheel vrijwillig. Zoo derhalve hij, die een ander aanraadt om

zich zelven zulk een nadeel aan te doen, niet vrijgesproken wordt van doodzonde, dan begrijp ik niet hoe hij, die zich zelven zoodanig nadeel berokkent, verontschuldigd kan worden; *nescio quomodo poterit excusari ille ipse, qui sibi tale damnum infert.* »

« Overigens, zoo redeneert hij verder, ik wil in dit punt geen afdoend oordeel uitspreken: ik laat dit aan wijzere mannen over. Intusschen laten wij God met aandrang smeeken, dat Hij ons in zijne oneindige barmhartigheid voor zulk een ongeluk beware; want wij lezen toch in de geschiedenis het verhaal van tallooze schrikkelijke gebeurtenissen, waarin, helaas, maar al te noodlottig, de bedreigingen vervuld worden, welke in de H. Schrift tegen hen, die de goddelijke roeping verstooten, zijn uitgesproken. » Daarna haalt de H. Alphonsus verschillende teksten der H. Schrift aan, waarin de vrees-

lijke straffen worden, aangegeven, welke God over hen zendt, die aan Gods roeping weêrstaan, en geeft vervolgens de woorden aan van den H. Bernardus, waarmede deze de tot het klooster geroepenen aanspreekt:

« De zuiverheid loopt gevaar te midden
 » der vermaken, de nederigheid te midden
 » der rijkdommen, de godsvrucht de mid-
 » den der tijdelijke zaken, de liefde in
 » eene slechte wereld : welnu vlucht dan
 » uit het midden van dat Babylon en
 » redt uwe zielen. *Periclitatur castitas in*
 » *deliciis, humilitas in divitiis, pietas in*
 » *negotiis, veritas in multiloquio, charitas*
 » *in sæculo nequam, fugite de medio Baby-*
 » *lonis et salvate animas vestras.* »

« Mogen toch, « zoo eindigt de Heilige, » zij, die hunne roeping tot het kloosterleven verwaarloozen, uit dit alles ernstig opmaken of zij niet te recht moeten vreezen en of zij niet in een slechter toestand zijn, a dan neen. » ¹

(1) Theol. Mor. L. IV. n. 78.

§ 12. Is het goed en prijzenswaardig het intreden in een klooster aan te raden en te begunstigen?

Hoort, hoe de H. Thomas van Aquine op deze vraag antwoordt: ¹ « Zij die iemand overhalen om in een klooster te gaan, *inducentes alios ad religionem*, zondigen niet, maar verdienen daarenboven, nog een groot loon. Er wordt ons toch geleerd bij den H. Jacobus: ² « wie een zondaar van zijn dwaalweg bekeert, zal diens ziel van den dood redden en eene menigte van zonden bedekken; » en bij den profeet Daniël: ³ « die zeer velen ter gerechtigheid onderwezen hebben, zullen als sterren fonkelen in de altijddurende eeuwigheid. »

« Het kan echter gebeuren, dat zulk een overhalen veroordeelenswaardig wordt en wel op drie manieren. *Allereerst*, zoo men geweld gebruikte om iemand in het

(1) 2. 2. q. 189. a. 9.—(2) Jac. V. 20.—(3) Dan. XII. 3.

klooster te doen treden, dit is verboden door het kerkelijk recht; ¹ *ten tweede*, indien men door simonie, door het geven van geschenken, iemand tot het kloosterleven trok, wat insgelijks verboden is. ² Nochtans daaronder behoort hij niet, die in de behoefte van een arme voorziet en hem ondersteunt om hem aldus tot het klooster te brengen; noch ook hij, die zonder eenig verdrag eenige kleine geschenken zou doen, om iemands vriendschap te winnen. Eindelijk *ten derde*, zoo men iemand door leugens aanlokt; dan toch dreigt voor den ingetredene het gevaar, dat als hij zich bedrogen vindt, terugtreedt, en aldus zou zijn laatste staat erger worden dan zijn eerste, *fiant novissima illius hominis pejora prioribus*, ³ zooals de H. Lucas leert. »

(1) Decr. XX. q. III, C. Præsens. Men zie ook hetgeen daarover in het Conc. van Trente gezegd is, bladz. 61 van dit boekje. — (2) Decr. XX. q. II C. *Quam pios*. — (3) Lux. XI. 26.

SLOTWOORD.

Alzoo hebben wij volgens de gevoelens van de HH. Kerkleeraren Thomas van Aquine en Alphonsus Maria de Liguori de ware leer omtrent de roeping van het kloosterleven uiteengezet. Wij gelooven niet, dat wij daarbij «geweld, simonie of leugentaal» gebruikt hebben. Mochten wij derhalve den eenen of anderen die de roeping van God gevoelde, maar aarzelde daaraan gehoor te geven, door deze bladzijden hebben overgehaald; dan troosten wij ons met de gedachte dat we, volgens de leer van den Engel der school, een goed werk hebben verricht, dat tot glorie van God en zijne Kerk op aarde, tot zaligheid der zielen en vooral tot ons eigen geluk hierna in den hemel zal strekken.

TWEË GEBEDEN

VAN DEN H. ALPHONSUS MARIA

*voor hen die zich tot den kloosterstaat geroepen
gevoelen.*

O mijn God, ik ben een ongelukkige, die in het verledene U zoo dikwijls heb miskend; maar heden acht en bemin ik U boven alles, ik wil niets meer beminnen dan U alleen. Gij wilt mij geheel als den uwe; welnu ik wil ook geheel en al aan U toebehooren. Spreek, Heer, want uw dienaar luistert. Doe mij weten wat gij van mij vraagt; ik ben besloten mij geheel en al naar uw heiligen wil te vormen. In het bijzonder bid ik U, doe mij den staat kennen waarin ik U moet dienen: *Notam fac mihi viam in qua ambulem.*
Amen.

Mijn Heer Jezus-Christus, die om mij zalig te maken, zijt gestorven; ik smeeek

U door de verdiensten van uw bloed, dat gij mij licht en krachten schenkt, om dien staat te kiezen, die het beste is om mijne zaligheid te bewerken. En gij mijne Moeder Maria; verkrijg mij deze genade, door uwe vermogende tusschenkomst.

EINDE.

E

S

S

S

S

S

S

S

INHOUD.

	BLADZ.
Een woord tot Inleiding.	V
§ 1. Is het goed in een orde te treden?	21
§ 2. Welke zijn de teekenen waaraan men kan kennen dat men waarlijk geroepen is tot het kloosterleven?	27
§ 3. Is het prijzenswaardig in een Orde te tre- den, zonder den raad van velen ingewon- nen en zonder langen tijd overdacht te hebben?	31
§ 4. Moet men niet met de nauwkeurigste zorg onderzoeken of de roeping waarlijk van God komt?	44
§ 5. Is het nuttig op jeugdigen leeftijd in het klooster te treden?	47
§ 6. Is de toestemming der ouders noodzakelijk om het kloosterleven te omhelzen?	53
§ 7. Is het zonde en wel doodzonde als ouders hunne kinderen van den religieuzen staat afkeerig maken?	58

§ 8. Moet men, alvorens het kloosterleven te omhelsen, raad bij zijne ouders vragen of ten minste hen waarschuwen?	67
§ 9. Moet men ten minste zijne ouders niet raadplegen, als zij godvruchtig zijn?	74
§. 10. Kan men het kloosterleven omhelzen als men zijne ouders behoeftig moet achterlaten?	76
§ 11. Is het zonde in de wereld te blijven, zoodat men aan zijne roeping niet beantwoordt?	80
§ 12. Is het goed en prijzenswaardig het intreden in een klooster aan te raden en te begunstigen?	87
Slotwoord	89
Twee gebeden van den H. Alphonsus	90
